

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ХЕРСОНСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра економіки

08858

 ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник директора
ХННІНУК
к.т.н. проф. НУК О.М. Дудченко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

**«Стратегічне управління підприємницькими, торговельними та
біржовими структурами»**

«Strategic management of business, trade and exchange structures»

рівень вищої освіти *другий магістерський*

тип дисципліни *обов'язкова*

мова викладання *українська*

Херсон – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємницькими, торговельними та біржовими структурами» є однією із складових комплексної підготовки здобувачів вищої освіти галузі знань – 07 «Управління та адміністрування», спеціальності – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійної програми – «Бізнес і приватне підприємництво».

«12» травня 2022 року. - 20 с.

Розробник: Руснак А.В. – д.е.н., професор.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємницькими, торговельними та біржовими структурами» розглянуто на засіданні кафедри економіки.

Протокол № 06 від «13» травня 2022 р.

Завідувач кафедри О.Е. Ломоносова

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємницькими, торговельними та біржовими структурами» розглянуто методичною радою ХННІ НУК.

Протокол №10 від «19» травня 2022 р.

Голова методичної ради ХННІ НУК О.М. Дудченко

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємницькими, торговельними та біржовими структурами» затверджено методичною радою ХННІ НУК.

Протокол №10 від «19» травня 2022 р.

Голова методичної ради ХННІ НУК О.М. Дудченко

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємницькими, торговельними та біржовими структурами» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми :

«Бізнес і приватне підприємництво»

д.е.н., професор О.Е. Ломоносова

©ХННІ НУК, 2022

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	6
2. Мета навчальної дисципліни	7
3. Передумови для вивчення дисципліни	7
4. Очікувані результати навчання	8
5. Програма навчальної дисципліни.....	8
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	13
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	14
8. Критерії оцінювання результатів навчання	17
9. Засоби навчання	18
10. Рекомендовані джерела інформації	18

ВСТУП

Анотація

Освітньою програмою «Бізнес і приватне підприємництво» підготовки магістрів передбачено набуття здобувачами вищої освіти знань наукових основ, сутності та особливостей стратегічного управління підприємством, а також практичних навичок використання інструментів стратегічного аналізу діяльності підприємства та розробки альтернативних варіантів стратегій розвитку й організаційного забезпечення їх виконання.

Програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємницькими, торговельними та біржовими структурами» передбачає комплексне застосування набутих компетенцій для розробки альтернативних варіантів стратегій розвитку підприємства та обґрунтування найбільш доцільних з них.

Дисципліна «Стратегічне управління підприємницькими, торговельними та біржовими структурами» носить міждисциплінарний характер, вона забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти до вивчення навчальних дисциплін «Управління проєктами», «Економічна діагностика».

Ключові слова: стратегія, стратегічне управління, стратегічний аналіз, стратегічне планування, організація.

Annotation

The Master's Degree Program in Business Economics envisages the acquisition of higher education students' knowledge of the scientific basis, nature and features of strategic enterprise management, as well as practical skills in using the tools of strategic analysis of enterprise activity and development of alternative options for development strategies and organizational support for their implementation.

The course «Strategic management of business, trade and exchange structures» provides comprehensive application of acquired competencies to develop alternative options for enterprise development strategies and justify the most appropriate ones.

The discipline « Strategic management of business, trade and exchange structures » is multidisciplinary, it provides training for higher education students to study the disciplines «Project Management», «Economic Diagnostics».

Keywords: strategy, strategic management, strategic analysis, strategic planning, organization.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Основні характеристики навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки	
Змістових модулів - 2		1	1
Електронний адрес на сайті ХННІ НУК: http://kb.nuos.edu.ua/Licensing%20and%20accreditation%20specialties/Business_trade_and_exchange_activities.html	Освітньо-професійна програма: «Бізнес і приватне підприємництво»	Семестр	
Загальна кількість годин - 90		1	1
		Лекцій, год	
		15	6
		Практична робота, год	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2;	Освітній рівень: другий (магістерський)	Самостійна робота, год	
самостійної роботи студента – 4.		60	78
		Вид контролю: екзамен	
		Форма контролю: комбінована	

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

- для денної форми навчання – 0,5:1;
- для заочної форми навчання – 0,15:1.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємницькими, торговельними та біржовими структурами» є формування у студентів згідно зі Стандартом вищої освіти України, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України 10.07.2019 р. № 961, таких компетентностей:

1) інтегральну компетентність:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог;

2) загальні компетентності:

ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

3) професійні компетентності:

ФК1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Стратегічне управління підприємницькими, торговельними та біржовими структурами» базується на знаннях, отриманих в результаті вивчення таких курсів, як: «Стратегія підприємства», «Конкурентоспроможність підприємства», «Економічна безпека підприємства».

4. Очікувані результати навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємницькими, торговельними та біржовими структурами» у студентів мають бути сформовані такі програмні результати навчання як:

ПР5. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

ПР7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Концептуальні основи стратегічного управління підприємством. Перший – третій етапи стратегічного управління.

Тема 1. Зміст стратегічного управління підприємством.

Джерела інформації: [2, с. 12-20; 6, с. 20-25].

Тема 2. Сутність стратегії організації та підходи до її визначення.

Джерела інформації: [3, с. 14-18; 6, с. 26-30].

Тема 3. Основні етапи стратегічного управління підприємством. Формування місії підприємства.

Джерела інформації: [5, с. 35-42; 13, с. 45-52].

Тема 4. Другий етап стратегічного управління підприємством – формулювання цілей.

Джерела інформації: [4, с. 20-28; 11, с. 19-27].

Тема 5. Розробка стратегії – третій етап стратегічного управління підприємством. Аналіз зовнішнього середовища прямого та непрямого впливу.

Джерела інформації: [2, с. 51-61; 3, с. 42-52]

Тема 6. Розробка стратегії – третій етап стратегічного управління підприємством. Конкурентний аналіз.

Джерела інформації: [4, с. 56-69; 11, с. 68-75].

Тема 7. Розробка стратегії – третій етап стратегічного управління. Ситуативний аналіз підприємства.

Джерела інформації: [1, с. 78-85; 5, с. 89-100].

Змістовий модуль 1. Сучасні інструменти реалізації стратегії підприємства. Четвертий – п'ятий етапи стратегічного управління підприємством.

Тема 8. Розробка стратегії – третій етап стратегічного управління підприємством. Методи портфельного аналізу.

Джерела інформації: [3, с. 112-125; 12, с. 98-120].

Тема 9. Реалізація стратегічного плану – четвертий етап стратегічного управління підприємством. Стратегічний контроль – п'ятий етап стратегічного управління підприємством.

Джерела інформації: [8, с. 142-156; 9, с. 198-220].

Тема 10. Ефект синергії.

Джерела інформації: [1, с. 230-242].

Тема 11. Збалансована система показників (balanced scorecard).

Джерела інформації: [10, с. 240-256; 13, с. 260-268].

Тема 12. Стратегічна карта цілей збалансованої системи показників.

Джерела інформації: [2, с. 256-270; 12, с. 289-296].

Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 2

Розподіл навчального часу за модулями

Назва змістових модулів і тем дисципліни	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
		Лекції	Практична робота	Самостійна робота		Лекції	Практична робота	Самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи стратегічного управління підприємством. Перший - третій етапи стратегічного управління								
Тема 1. Зміст стратегічного управління підприємством	6	1	1	4	6	1		5
Тема 2. Сутність стратегії організації та підходи до її визначення	6	1	1	4	5			5
Тема 3. Основні етапи стратегічного управління підприємством. Формування місії підприємства	6	1	1	4	5			5
Тема 4. Другий етап стратегічного управління підприємством – формулювання цілей	6	1	1	4	8	1	1	6
Тема 5. Розробка стратегії – третій етап стратегічного управління підприємством. Аналіз зовнішнього середовища прямого та непрямого впливу	7	1	1	5	7		1	6
Тема 6. Розробка стратегії – третій етап стратегічного управління підприємством. Конкурентний аналіз	6	1	1	4	7		1	6
Тема 7. Розробка стратегії – третій етап стратегічного управління. Ситуативний аналіз підприємства	9	2	2	5	6	1		5
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8	30	44	3	3	38

Продовження табл. 2

Змістовий модуль 2. Сучасні інструменти реалізації стратегії підприємства. Четвертий - п'ятий етапи стратегічного управління підприємством								
Тема 8. Розробка стратегії – третій етап стратегічного управління підприємством. Методи портфельного аналізу	8	1	1	6	10	1	1	8
Тема 9. Реалізація стратегічного плану – четвертий етап стратегічного управління підприємством. Стратегічний контроль - п'ятий етап стратегічного управління підприємством	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 10. Ефект синергії	8	1	1	6	8			8
Тема 11. Збалансована система показників (balanced scorecard)	8	1	1	6	8			8
Тема 12. Стратегічна карта цілей збалансованої системи показників	10	2	2	6	10	1	1	8
Разом за змістовим модулем 2	44	7	7	30	46	3	3	40
Разом з дисципліни	90	15	15	60	90	6	6	78

Примітка: для студентів заочної форми навчання читаються оглядові лекції за темами модулів в обсягах відповідно до табл. 2.

Теми практичних занять

Теми практичних занять для студентів денної та заочної форм навчання наведені в табл. 3.

Таблиця 3

Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин за формами навчання	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Зміст стратегічного управління підприємством	1	
2	Тема 2. Сутність стратегії організації та підходи до її визначення	1	
3	Тема 3. Основні етапи стратегічного управління підприємством. Формування місії підприємства	1	
4	Тема 4. Другий етап стратегічного управління підприємством – формулювання цілей	1	1
5	Тема 5. Розробка стратегії – третій етап стратегічного управління підприємством. Аналіз зовнішнього середовища прямого та непрямого впливу	1	1
6	Тема 6. Розробка стратегії – третій етап стратегічного управління підприємством. Конкурентний аналіз	1	1
7	Тема 7. Розробка стратегії – третій етап стратегічного управління. Ситуативний аналіз підприємства	2	
8	Тема 8. Розробка стратегії – третій етап стратегічного управління підприємством. Методи портфельного аналізу	1	1
9	Тема 9. Реалізація стратегічного плану – четвертий етап стратегічного управління підприємством. Стратегічний контроль - п'ятий етап стратегічного управління підприємством	2	1
10	Тема 10. Ефект синергії	1	
11	Тема 11. Збалансована система показників (balanced scorecard)	1	
12	Тема 12. Стратегічна карта цілей збалансованої системи показників	2	1
Разом		15	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної та заочної форм навчання наведені в табл. 4.

Розподіл годин самостійної роботи за видами та формами навчання

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		
		Норматив	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Підготовка до лекційних занять	1 год. на 1 лекцію	10	18
2	Підготовка до практичних занять	1 год. на 1 заняття	10	20
3	Підготовка реферату	на 1 роботу	30	-
4	Підготовка до екзамену		10	10
5	Виконання контрольної роботи	до 30 год. на 1 роботу	-	30
	Разом		60	78

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

В якості методів навчання для всіх видів занять використовується:

- робота з літературою, як опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної освіти;

- пояснення, як словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення.

Для лекційних занять застосовується:

- лекція, як усний виклад навчального матеріалу, що характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;

- ілюстрування, як показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;

- відеометод, як використання відеоматеріалів для активізації наочно чуттєвого сприймання, що забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості.

Для практичних занять застосовується:

– практична робота, як метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- усні відповіді;
- виконання практичних завдань;
- курсова робота;
- контрольні роботи (для студентів заочної форми навчання);
- екзамен.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення здобувача вищої освіти оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного екзамену.

Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінок - **40 балів**. Право здавати заключний екзамен дається здобувачу вищої освіти, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного екзамену набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

**Форми контролю результатів навчальної діяльності
здобувачів вищої освіти та їх оцінювання**

Таблиця 5

Практична робота

Бал	Критерії оцінювання
3	Робота виконана у встановлений термін. Здобувач вищої освіти самостійно визначає тип задачі і раціонально розв'язує її. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам
2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Здобувач вищої освіти наводить потрібні формули. Розв'язує задачу користуючись алгоритмом. Складений звіт містить неточності у висновках та помилки
1	Здобувач вищої освіти складає скорочену умову задачі, робить обчислення лише за готовою формулою
0	Здобувач вищої освіти не розв'язує задачі

Поточний модульний контроль у формі тестування

Таблиця 6

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	15	13	11	9	8	7	6	5	4	2

Таблиця 7

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних робіт	8 роб. × 3 бали = 24 бали	8 роб. × 3 бали = 24 бали
Поточний модульний контроль	2 МКР × 18 балів = 36 балів	-
Виконання контрольних робіт	-	1 роб. × 30 балів = 36 балів
Всього	60	60

Контрольна робота (для заочної форми)

Таблиця 8

Бал	Критерії оцінювання
36	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, аргументовано і у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та в інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти вільно орієнтується в матеріалах.
25	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, логічно. Використані рекомендовані джерела інформації. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти орієнтується в матеріалах, у відповідях є неточності.
10	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти в цілому орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки та неточності.
5	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено безсистемно, висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно, з порушенням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти слабо орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки.
0	Роботу не виконано

Підсумковий контроль у формі екзамену

Підсумковий контроль складається з тестування (2 тестових завдання), відповіді на 2 контрольних питання, 1 практичне завдання.

Таблиця 9

Тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Відповідь (1 питання - 10 балів)

Бал	Критерії оцінювання
10	Здобувач вищої освіти вільно володіє матеріалом, дає вичерпну, повну відповідь на поставлені та додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.
8	Здобувач вищої освіти орієнтується у матеріалі, дає не досить повну відповідь на поставлені та додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.
6	Здобувач вищої освіти має уявлення про зміст питань, дає не досить повну відповідь на поставлені та додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.
4	Здобувач вищої освіти має уявлення про зміст питань, дає нечіткі та неточні відповіді на поставлені та додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.
2	Здобувач вищої освіти має уявлення про зміст питань, дає нечіткі та неточні відповіді на поставлені питання, але не дає відповіді на додаткові.
0	Здобувач вищої освіти не орієнтується у матеріалах питання, не може відповісти на додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

№ змістового модуля і теми	Денна форма		Заочна форма		
	Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів	
ЗМ 1	T3	Практична робота № 1	3	Практична робота № 1	3
	T4	Практична робота № 2	3	Практична робота № 2	3
	T5	Практична робота № 3	3	Практична робота № 3	3
	T6	Практична робота № 4	3	Практична робота № 4	3
	T7	Практична робота № 5	3	Практична робота № 5	3
ПМК		Тест № 1	15	-	-
ЗМ 2	T8	Практична робота № 6	3	Практична робота № 6	3
	T9	Практична робота № 7	3	Практична робота № 7	3
	T10	Практична робота № 8	3	Практична робота № 8	3
	T11	Практична робота № 9	3	Практична робота № 9	3
	T12	Практична робота № 10	3	Практична робота № 10	3

ПМК	Тест № 2	15	-	-
-	-	-	Контрольна робота	30
Підсумковий контроль	Екзамен, в т.ч.	40	Екзамен, в т.ч.	40
	Тестування	10	Тестування	10
	Відповідь	30	Відповідь	30
Сума		100		100

9. Засоби навчання

З метою формування у майбутніх фахівців професійної компетентності в освітньому процесі використовуються такі засоби навчання:

- мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани тощо);
- комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі;
- бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Володькина М.В. Стратегический менеджмент. К. Прес, 2002. 149 с.
2. Василенко В.А., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління. К.: ЦУЛ, 2003. 396 с.
3. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством: Графічне моделювання. [Текст]: навч. посібник. К.: КНЕУ, 2000. 360 с.
4. Довгань Л.Є., Каракай Ю.В., Артеменко Л.П. Стратегічне управління [Текст]: навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2011. 440 с.
5. Зайцев Л.Г., Соколова М.И. Стратегический менеджмент: ученик. М.: Юристъ, 2002. 416 с.
6. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. К.: Знання, 2006. 366 с.

7. Мартиненко М.М., Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент: підручник. К.: Каравела, 2006. 320 с.
8. Наливайко А.П. Теорія стратегії організації. Сучасний стан та напрямки розвитку: монографія. К.: КНЕУ, 2001. 227 с.
9. Немцов В.Д., Довгань Л.Є. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. К.: ТОВ «УВПК «ЕксОб», 2004. 560 с.
10. Осовська Г.В., Фіщук О.Л., Жалінська І.В. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. К.: Кондор, 2003. 196 с.
11. Пастухова В.В. Стратегічне управління підприємством: філософія, політика, ефективність: монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. 302 с.
12. Тарнавська Н., Напора О. Стратегічний менеджмент: практикум [Текст]: навч. посіб. Тернопіль: Карт-бланш; К.: Кондор, 2008. 288 с.
13. Череп А.В., Сучков А.В. Стратегічне планування і управління [Текст]: навч. посіб. К.: Кондор, 2011. 334 с.

Допоміжна література

14. Головка Т.В., Сагова С.В. Стратегічний аналіз: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2002. 198 с.
15. Дмитренко Г.А. Стратегический менеджмент: целевое управление персоналом организаций: учебное пособие. К.: МАУП, 2002. 192 с.
16. Піддубний І.О., Піддубна А.І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю організації: навч. посіб. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004. 264 с.
17. Портер М.Е. Стратегія конкуренції; пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільський. К.: Основи, 1997. 390 с.
18. Пономаренко В.С., Тридід О.М., Кизим М.О. Стратегія розвитку організації в умовах кризи: монографія. Х.: Видавничий Дім «ІНЖЕК», 2003. 328 с.
19. Прахалад К., Рамасвами В. Майбутнє конкуренції. Створення

унікальної цінності спільно з клієнтами. К.: Видавництво Олексія Капусти (підрозділ «Агенція «Стандарт»), 2005. 258 с.

20. Смолін І.В. Стратегічне планування розвитку організації: монографія. К.: Київ, торг.-екон. ун-т, 2004. 344 с.

21. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление. М.: ИНФРА-М, 2000. 312 с.

22. Швайка Л.А. Планування діяльності організації [Текст]: навч. посібник. Львів: Новий світ-2000, 2010. 268 с.

23. Шершньова З.Є., Оборська С.В., Ратушний Ю.М. Стратегічне управління: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2001. 232 с.

Інформаційні ресурси та періодичні видання

24. Журнал «Вісник КНТЕУ». URL: <http://www.knteu.kiev.ua/visnik.php>.

25. Журнал «Економіст». URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekonomist/index.html.

26. Журнал «Наука и инновации». URL: <http://innosfera.org>.

27. Журнал «Проблемы теории и практики управления». URL: <http://www.uptp.ru> .

28. Журнал «& Стратегии». URL: <http://www.strategy.com.ua>.

29. Журнал «Форбс Украина». URL: <http://forbes.ua>.

30. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://management.com.ua>.

31. Сайт Бостонської консультативної групи. URL: <http://www.bcg.com>.

32. Сайт консультативної фірми «McKinsey». URL: <http://www.mckinsey.com>.